

635**ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW OPIEKI SPOŁECZNEJ ORAZ PRZEMYSŁU
I HANDLU**

z dnia 25 listopada 1937 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami Spraw Wojskowych, Komunikacji i Skarbu o warunkach wyrobu i stosowania cztercetyku ołowiu.

Na podstawie art. 6 pkt 1 i 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 czerwca 1927 r. w sprawie produkcji, przywozu i używania bieli ołowianej, siarczanu ołowiu oraz innych związków ołowiu (Dz. U. R. P.

Nr 62, poz. 544), art. 2 ust. 1, art. 3 ust. 1 i art. 8 i 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zapobieganiu chorobom zawodowym i ich zwalczaniu (Dz. U. R. P. Nr 78, poz. 676), art. 4 ustawy z dnia 2 lip-

ca 1924 r. w przedmiocie pracy młodocianych i kobiet (Dz. U. R. P. Nr 65, poz. 636), art. 8 pkt a) i b) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o dozorze nad artykułami żywności i przedmiotami użytku (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 343), art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 czerwca 1932 r. o przekazaniu zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawach zdrowia publicznego Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej (Dz. U. R. P. Nr 52, poz. 493) oraz art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 lipca 1932 r. o wprowadzeniu nazwy „Minister Opieki Społecznej” i „Ministerstwo Opieki Społecznej” (Dz. U. R. P. Nr 64, poz. 597) zarządza się co następuje:

§ 1. Przepisom rozporządzenia niniejszego podlega wyrób, mieszanie i rozlew czteroetylku ołowiu i jego roztworów.

§ 2. Przez nazwę „płyn etylowy”, użytą w rozporządzeniu niniejszym, rozumie się mieszanie czteroetylku ołowiu ze związkami zapobiegającymi szkodliwemu działaniu czteroetylku ołowiu na silnik, przez nazwę „benzyna etylizowana” — roztwór płynu etylowego w benzynie lub w zawierających benzynę mieszkach napędowych.

§ 3. (1) Benzyna etylizowana może być stosowana wyłącznie do silników lotniczych i samochodowych; zawartość czteroetylku ołowiu w 1 litrze benzyny lub mieszanki napędowej, wyszczególnionej w § 2, nie może przekraczać 1,5 cm³ (1 : 666).

(2) Benzyna etylizowana przed wprowadzeniem jej do obrotu lub użycia powinna być przez wytwórcę badana celem stwierdzenia stopnia i równomierności rozcieńczenia płynu etylowego w rozpuszczalniku. Wyniki badań powinny być dla celów kontroli władz nadzorczych przechowywane w ciągu trzech lat.

(3) Benzyna etylizowana dla celów, wyszczególnionych w ust. (1), powinna być barwiona barwnikiem anilinowym, pozostawiającym trwałe plamy.

§ 4. (1) Pomieszczenia wytwórni, w której dokonywany jest wyrób, mieszanie, rozlew czteroetylku ołowiu, płynu etylowego i benzyny etylizowanej, powinny odpowiadać następującym warunkom:

1) wysokość pomieszczeń nie może być mniejsza niż 3 metry; na każdego pracownika powinno przypadać co najmniej 12 m³ przestrzeni i 4 m² powierzchni;

2) ściany muszą mieć powierzchnię równą, gładką, szczelną i do wysokości 2 m z materiału dającego się zmywać; mycie ścian powinno być dokonywane co najmniej raz na tydzień;

3) podłoga musi być z materiału dającego się łatwo zmywać; zmywania podłóg należy dokonywać co najmniej raz na dzień;

4) wentylacja mechaniczna powinna być tego rodzaju, by zapewniała co najmniej pięciokrotną wymianę powietrza na godzinę, przy tym powietrze powinno być odprowadzane bezpośrednio nad podłogą;

5) wytwórnia powinna być zaopatrzona w wodę dobrą do picia;

6) w wytwórni powinno być:

a) pomieszczenie na szatnię, zaopatrzone w oddzielne szafy dla odzieży roboczej i oddzielne dla własnych ubrań pracowników;

b) pomieszczenie na umywalnię i natryski z wodą bieżącą ciepłą i zimną, szczotki do rąk, mydło piaskowe, zawierające siarczek sodu, oraz ręczniki (co najmniej po dwa na pracownika tygodniowo);

c) odrębne pomieszczenie (jadalnia) do spożywania posiłków. Wszystkie pomieszczenia powinny być dostatecznie oświetlone, dobrze wietrzne i w chłodnej porze ogrzane, utrzymywane czysto, a pomieszczenia wyszczególnione w pkt 6, ponadto zabezpieczone przed wnikaniem par i pyłu z wytwórni.

(2) Mieszanie płynu etylowego z benzyną lub z zawierającą benzynę mieszką napędową oraz rozlew benzyny etylizowanej może się również odbywać na otwartych platformach krytych dachem i ogrodzonych zewnątrz kratą żelazną.

§ 5. (1) Aparaty, naczynia, zbiorniki, używane w wytwórni dla płynów wyszczególnionych w § 4 ust. (1), powinny być szczelne i zamknięte w sposób tak zautomatyzowany, by wykluczały zetknięcie się pracujących z czteroetylkiem ołowiu i jego roztworami oraz z parami tych związków.

(2) Naczynia, aparaty i zbiorniki muszą być odporne na działanie czynników mechanicznych i atmosferycznych.

(3) Aparaty do pompowania płynu etylowego powinny być umieszczone na wolnym powietrzu, o ile wytwórnia nie jest zaopatrzona w specjalne do tego celu urządzenia wentylacyjne.

(4) Naczynia i zbiorniki, zawierające czteroetyłek ołowiu, płyn etylowy oraz benzynę etylizowaną, dostarczaną do obrotu, powinny mieć wyraźny nie dający się zmyć napis: „Zawiera ołów; wyłącznie do silników lotniczych i samochodowych” oraz być oznaczone trupią główką.

§ 6. (1) Pracownicy zatrudnieni przy wyrobie, mieszanii i rozlewie czteroetylku ołowiu i jego roztworów, powinni być zaopatrzeni przez kierownika wytwórni w dostateczny zapas odzieży roboczej (bielizna, ubranie, fartuchy).

(2) Przy wykonywaniu czynności, przy którym utrudnione jest całkowite zabezpiecze-

nie pracowników przed szkodliwym działaniem czteroetylku ołowiu lub jego roztworów (ładowanie beczek, naprawianie aparatów itp.), pracownicy muszą być ponadto zaopatrzeni w odpowiednie maski ochronne, buty, rękawice gumowe.

(3) Kierownik wytwórni jest obowiązany czuwać, by pracownicy nie nosili własnego ubrania przy pracy. Odzież robocza powinna być utrzymywana w stanie używalności i być prana co najmniej raz na tydzień na koszt pracodawcy.

(4) W przypadku obłania odzieży jednym z płynów wyszczególnionych w § 4 ust. (1), należy ją bezzwłocznie zamienić na czystą.

(5) W wytwórni powinny być środki niezbędne dla natychmiastowej doraźnej pomocy w razie nieszczęśliwego wypadku, w szczególności czysta nafta do zmywania ciała oraz płam powstałych z tych płynów.

§ 7. Zabrania się:

1) zatrudniania młodocianych do lat 18 i kobiet przy czynnościach wyszczególnionych w § 6 lub w ogóle w obrębie pomieszczeń wytwórni;

2) wstępu do pomieszczeń wytwórni osobom nie zatrudnionym w niej.

§ 8. Pracownicy zatrudnieni przy czynnościach, wyszczególnionych w § 6, powinni:

1) używać przy pracy bielizny oraz odzieży roboczej, dostarczonej im przez pracodawcę, oraz stosować, według wskazówek kierownictwa wytwórni, wszelkie środki zapobiegawcze i ochronne, zabezpieczające przed zatruciem;

2) w razie obłania się jednym z płynów, wyszczególnionych w § 4 ust. (1), usunąć bezzwłocznie plamy z ciała przez zmycie czystą naftą i gorącą wodą z mydłem; obłaną odzież zmienić natychmiast;

3) nie dotykać gołą ręką przedmiotów, na których mogą być ślady płynów zawierających czteroetylek ołowiu;

4) przed jedzeniem oraz po skończonej pracy zmienić odzież i dokładnie się umyć;

5) w miejscu pracy:

a) nie przechowywać pokarmów, napojów ani własnej odzieży;

b) nie spożywać jedzenia ani napojów;

c) nie używać tabaki ani palić tytoniu;

6) nie używać roztworów czteroetylku ołowiu do żadnych czynności;

7) przestrzegać zarządzeń co do okresowych badań lekarskich i udzielonych przez lekarza wskazań (§ 9).

§ 9. (1) Do czynności związanych z wyrobem, mieszaniem i rozlewem czteroetylku ołowiu i jego roztworów, mogą być dopuszczeni pracownicy dopiero po uzyskaniu od lekarza, wyznaczonego przez kierownika wytwórni w porozumieniu z lekarzem powiatowym i inspe-

ktorem pracy, świadectwa stwierdzającego, że stan zdrowia pracownika pozwala na zatrudnienie go przy tych czynnościach.

(2) Po przyjęciu do pracy pracownik powinien być bezzwłocznie ubezpieczony na wypadek choroby oraz na wypadek niezdolności do zarobkowania lub śmierci wskutek wypadku w zatrudnieniu lub choroby zawodowej.

(3) Pracownicy, zajęci czynnościami wyszczególnionymi w ust. (1), powinni być w ciągu wykonywania pracy w wytwórni badani przez lekarza okresowo, co najmniej raz na miesiąc, celem stwierdzenia, czy są nadal zdolni do wykonywania swych czynności. Badanie to powinno obejmować:

a) stwierdzenie ogólnego stanu zdrowia, oraz co najmniej

b) badanie krwi na hemoglobinę i na nakropienia zasadochłonne czerwonych ciałek.

(4) W razie stwierdzenia oznak zbliżającego się lub istniejącego zatrucia, należy wykluczyć zagrożonego lub zatrutego od prac wymienionych w ust. (1) do chwili zupełnego wyzdrowienia, stwierdzonego przez tegoż lekarza.

(5) Niezależnie od badania okresowego pracującemu przysługuje prawo zgłaszania się do lekarza w przypadkach zasłabnięcia z jakiegokolwiek powodu. Stwierdzenie jakiegokolwiek stanu chorobowego powinno spowodować zwolnienie pracującego od czynności, wyszczególnionych w ust. (1), do czasu wyzdrowienia.

(6) Koszty badań lekarskich obciążają właściciela (dzierżawcę) wytwórni.

§ 10. (1) Do obowiązków lekarza, powołanego do badania zdrowia pracowników wyszczególnionych w § 9 ust. (1), należy prowadzenie indywidualnych kart zdrowia, w których powinny być każdorazowo notowane: rodzaj i wynik przeprowadzonych badań oraz wydane na tej podstawie zalecenia. Karty zdrowia należy przedkładać na żądanie lekarzowi powiatowemu.

(2) W przypadku stwierdzenia względnie podejrzenia o zatrucie ołowiem lekarz badający powinien dokonać zgłoszenia zgodnie z przepisem art. 5 i 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zapobieganiu chorobom zawodowym i ich zwalczaniu (Dz. U. R. P. Nr 78, poz. 676) oraz § 4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych, Ministra Pracy i Opieki Społecznej, Ministra Przemysłu i Handlu oraz Ministra Rolnictwa z dnia 17 grudnia 1928 r. w sprawie wykonania niektórych postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zapobieganiu chorobom zawodowym i ich zwalczaniu (Dz. U. R. P. z 1929 r. Nr 5, poz. 50).

(3) Organa władz nadzorczych (lekarz powiatowy, inspektor pracy) powinny przeprowadzać, zgodnie z przepisem art. 8 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zapobieganiu chorobom zawodowym i ich zwalczaniu, w miejscach wyrobu, mieszania i rozlewu czteroetylku ołowiu i jego roztworów — badania i oględziny, przewidziane w art. 7 tego rozporządzenia. Powyższe badania i oględziny powinny być przeprowadzane nie rzadziej niż w okresach półrocznych.

§ 11. (1) Kierownik wytwórni jest obowiązany prowadzić księgę kontroli (kartotekę) stanu zdrowia pracowników zatrudnionych w wytwórni, z uwzględnieniem następujących danych:

1) imię i nazwisko pracownika, wiek, adres, data przyjęcia i zwolnienia z pracy, rodzaj pracy,

2) wynik badania lekarskiego wstępnego,

3) daty i wyniki badań lekarskich okresowych,

4) okresy niezdolności do pracy z powodu choroby, przekraczające jeden dzień.

(2) Na żądanie lekarza powiatowego lub inspektora pracy księga kontroli (kartoteka) powinna być w każdej chwili im przedstawiona.

§ 12. (1) Każdy pracownik przystępujący do pracy powinien otrzymać od kierownika wytwórni egzemplarz rozporządzenia niniejszego oraz piśmienne i ustne pouczenie o grożącym mu niebezpieczeństwie zatrucia ołowiem i o sposobach uchronienia się przed tym niebezpieczeństwem.

(2) Na widocznym miejscu w wytwórni powinny być wywieszone wyraźne czytelne odpisy rozporządzenia niniejszego oraz pouczenia.

§ 13. Naruszenia przepisów rozporządzenia niniejszego podlegają ukaraniu w myśl odpowiednich przepisów

- a) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 czerwca 1927 r. w sprawie produkcji, przywozu i używania bieli ołowianej, siarczanu ołowiu oraz innych związków ołowiu (Dz. U. R. P. Nr 62, poz. 544),
- b) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zapobieganiu chorobom zawodowym i ich zwalczaniu (Dz. U. R. P. Nr 78, poz. 676),
- c) ustawy z dnia 2 lipca 1924 r. w przedmiocie pracy młodocianych i kobiet (Dz. U. R. P. Nr 65, poz. 636),
- d) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o dozorcze nad artykułami żywności i przedmiotami użytku (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 343).

§ 14. (1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

(2) Jednocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 marca 1932 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych, Ministrem Robót Publicznych, Ministrem Skarbu, Ministrem Przemysłu i Handlu i Ministrem Komunikacji, w sprawie środków napędowych, zawierających związki ołowiu (Dz. U. R. P. Nr 59, poz. 566).

Minister Opieki Społecznej:

Marian Zyndram-Kościałkowski

Minister Przemysłu i Handlu: *Antoni Roman*